

ако е отварял книгата, поне заглавието ще е запомнил... Бива ли така, Вачо! Баща ти е кметъ, има какъ да те издържа, е-хе-е, ученъ човѣкъ да станешъ!... Седни си! Ще те изпитвамъ пакъ. Тая недѣля, цѣлата, ще изпитвамъ. И ако ми отговоришъ добре, ще ти поправа двойката. Не си малъкъ вече, остави игритъ, потруди се! Ако не разбирашъ нѣщо, питай ме, питай баща си, питай другарчетата си. Едно време, когато азъ бѣхъ ученикъ, сбирахме се по двама-трима, па де тоя това, де оня онова и така се подготвяхме...

Учителътъ хвърли погледъ къмъ другитѣ ученици.

— Излѣзъ ти, Младенчо!

Едно бледо момченце рипна отъ предпоследния чинъ, усмихна се радостно и припна къмъ черната дѣска. Залепи дланъ върху разпннатата карта и смѣло заговори. Думитѣ му, като градушка забрулиха ушитѣ на кметското момче — вдървило се до черната дѣска.

Всички слушаха съ такава внимание, каточе не говори тѣхенъ другаръ, а нѣкой ораторъ, дошелъ отъ града.

Дали деца бѣха наклеветили Вача, та вечерьта баща му се върна сърдитъ.

— Кжде е Вачо! — попита

още отъ прага, а като го видѣ свитъ край огъня, срѣза го съ погледъ и викна:

— Ще ти кажа азъ тебе! Цѣла година да се мѣкнешъ по училището, и нищо да не знаешъ! Не ме ли е срамъ мене! Кметски синъ, а да не знаешъ, колко пждарското момче! Заринахъ се у земята, като ми каза учителя, че и заглавието не си знаялъ. Уроцитѣ си да учишъ, чу ли ме! Искамъ да преминешъ въ втори класъ, иначе — тука да не стжпвашъ. Ценй се нѣкжде — очитѣ ми да те не виждатъ!...

Бащата дълго хока момченцето си, а то хълца, разтреперано отъ страхъ, и си мисли: — Вѣрно, че татко, ако рече, може да ме изпжди. Ще ме цени нѣкжде — ратайче да бжда... Ще дойдатъ празници, ще засвирятъ музики, ще се разскачатъ весело децата, а азъ, дрипавъ, босъ, ще рина нѣкому на добичетата, ще ги чеша и жално ще погледвамъ презъ тъмната дупчица на зимника къмъ срѣдъ село... А уча ли се, може и въ гимназията да ме прати, може всѣкакъвъ да ме направи — ще живѣея на свобода.

Още сжщата вечеръ Вачо взе книгата и се приведе надъ нея. А на сутриньта осъмна на училище. Другъ пжтъ дойде, сбере